

[Kristine Heltberg.]

uddannelse, er noget, som vi absolut synes er en central og rigtig tanke.

Der er ingen tvivl om, at vi i de forløbne år har været alt for optaget af forholdene på universiteterne og den del af ungdommen, der søger til universiteterne, og egentlig i nogen grad har ladet de 16-19-årige i stikken. Det har været en meget forkert og meget ensidig udvikling inden for vores uddannelsessystem, der har bevirket, at vi endnu ikke har fået sat skik på den alderskategori. Det er nemlig efter vores opfattelse netop i den aldersklasse, at de store sociale skel slår igennem; det er netop her, der tages stilling til, om de unge mennesker skal studere, eller de skal have et praktisk erhverv, eller om de blot lige så stille glider ud af uddannelsessystemet og simpelt hen kastes ud i alt det, der følger deraf, så at de f. eks. i den arbejdsløshedssituation, vi har nu, netop i ganske særlig grad bliver ramt af ungdomsarbejdsløsheden.

Jeg synes, det er meget positivt, at man fra undervisningsministerens side har søgt at gøre alt muligt for at komme med et konkret forslag til at løse eller i hvert tilfælde stræbe frem imod en løsning på problemet om de 16-19-åriges uddannelse, således at de skarpe skel forsvinder mellem uddannelserne, og således at vi kan tendere henimod et fælles uddannelsessystem for alle unge her i landet.

Hvis jeg yderligere skal fremhæve noget af det positive i beslutningsforslaget, må det så givet være denne tendens, som er antydnet i punkt 15, om at fjerne aldersskellene, således at de voksne, der er gledet ud af uddannelsessystemet, skal have mulighed for at opnå samme uddannelse som unge, altså få fjernet en af de urimeligheder, der bevirker, at så store og afgørende skel imellem generationerne overhovedet får lov til at eksistere.

Men så må man sige: det er jo kun et beslutningsforslag, og naturligvis kan man ikke forlange det særlig detaljeret. Ikke desto mindre ville man meget gerne have nærmere oplysninger om en hel række spørgsmål, som vi synes er helt centrale for, hvordan vi skal se på gennemførelsen af beslutningsforslaget.

Det helt afgørende, og det, hvor jeg beklager, ministeren ikke har kunnet udtrykke

sig mere præcist, er det, der står i punkt 11, nemlig spørgsmålet om den økonomiske baggrund. Der står deri, at der gennem en støtteordning skal gives eleverne lige økonomiske vilkår. Man er fristet til efter gennemførelsen af den mærkværdige nyskabelse, der hedder ungdomsydelsen, at sige: lige ringe vilkår. Det er efter min mening dér, beslutningsforslagets helt øjensynlige og afgørende mangler foreligger. Det er mangelen på en økonomisk mulighed for at sikre, at netop de 20 pct., der glider ud af uddannelsessystemet, ikke skal glide ud, fordi der er sikret dem et økonomisk grundlag for at kunne studere og uddanne sig. Det er et centralt punkt, som jeg er fuldstændig klar over ministeren har svært ved at komme videre med, således som tingenes tilstand er i øjeblikket, men som forekommer mig at være meget, meget afgørende for, hvordan man skal stille sig til realiseringen af dette forslag som noget, der overhovedet skal virke i demokratiserende retning.

Det er endvidere en mangel, at der ikke er det sigte henimod et obligatorisk undervisningssystem for 16-19-årige, som efter vores overbevisning lå i det forslag, den tidligere undervisningsminister, Knud Heinesen, fremsatte i 1971-72, en bevægelse henimod et obligatorisk system, ikke fordi vi mener, således som man har påstået fra forskellig side her, at der skulle være noget særlig socialistisk ved det, som man i nazismens tid kaldte for Gleichschaltung, altså dette at skære alle over én kam, men netop fordi vi mener, at det er overordentlig væsentligt med en reel ligestilling af de unge mennesker i forhold til uddannelsen, og dette er kun muligt, når man kan forhindre, at de svageste glider ud.

Dette forudsætter tillige, at der sættes et pædagogisk apparat ind, at der tænkes på en ny måde, at hele skoleforløbet indrettes således, at det taler til unge mennesker i dag, også dem, der ikke har en akademisk eller lignende baggrund hjemmefra som en tradition at bygge videre på. Også på dette pædagogiske punkt synes jeg vi mangler at få noget nærmere at vide, hvorledes de tanker, ministeren har, og som er antydnet, nærmere skal forstås.

Jeg mener yderligere, som det er blevet sagt fra flere sider her, at det ikke er tilstrækkeligt, at arbejdslivets parter så at sige